

II spotkanie dydaktyków kadencji 2021

Łódź, 12 kwietnia 2021 r.

Ogólne informacje

Spotkanie odbyło się 31 marca 2021 r. na platformie Google Meet. W spotkaniu wzięli udział reprezentanci 17 samorządów zrzeszonych w Forum Uczelni Technicznych. Tematem przewodnim spotkania było wsparcie studentów po zniesieniu prowadzenia zdecydowanej większości zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Powodem wybrania tego tematu były pierwsze sygnały o konkretnych działaniach z tego zakresu planowanych przez wybrane uczelnie techniczne.

Wsparcie studentów po powrocie na uczelnie

Temat rozpoczęto od krótkiego przedstawienia koncepcji wsparcia ogłoszonej już przez jedną z uczelni. Zakłada ona umożliwienie studentom realizacji zajęć laboratoryjnych na uczelni we wrześniu lub październiku. W zależności od wydziału, studenci otrzymaliby tzw. „bon na laboratoria”, możliwość udziału w dodatkowych kursach dokształcających (najprawdopodobniej realizowanych w sierpniu) albo obie z tych opcji. Jedynie dwa wydziały nie przewidziały podjęcia takich działań. Rozważano również podzielenie sesji egzaminacyjnej na dwie części – zdalną, realizowaną w połowie lipca, oraz stacjonarną, przewidzianą na połowę sierpnia. Sierpniowa część sesji miałyby też być wydłużona o tydzień z racji ograniczonych możliwości organizacyjno-technicznych.

Podobne pomysły na takie działania pojawiły się też wśród innych uczelni. M.in. wspomniano o realizowaniu wykładów w pierwszej połowie semestru, a laboratoriów w drugiej – z nadzieją, że wówczas sytuacja epidemiologiczna pozwoli na ich realizację na miejscu. Co ciekawe, spotkano się też z odwrotnym podejściem: najpierw realizowane są laboratoria, a potem wykłady. Pierwsza z opcji została uznana za bardziej zasadną, szczególnie przy uwzględnieniu zwiększającej się dostępności szczepionek w kraju oraz faktu, że z reguły znajomość teorii jest przydatna do zrozumienia zagadnień praktycznych.

W jednej z uczelni mundurowych zdecydowano się na realizację zajęć laboratoryjnych blokiem – wszystkie miały być zrealizowane w jeden miesiąc. Biorąc pod uwagę inne zmiany organizacyjne skutkowało to *de facto* miesiącem wolnego, ale pojawiły się głosy, czy spore poświęcenie jakim jest przyspieszona realizacja wszystkich zajęć laboratoryjnych z semestru w ciągu zaledwie miesiąca jest tego warta. Dodatkowo w kwestii praktyk studenci zamiast odbywania służby w szkole realizowali je lokalnie, w pobliżu swoich miejsc zamieszkania.

Pomimo powszechnego zawieszenia zdecydowanej większości zajęć odbywanych stacjonarnie, niektóre z uczelni (zwłaszcza mniejsze, tj. poniżej 5000 studentów) zrealizowały się realizować kształcenie w formie hybrydowej (z krótkimi okresami nauki w pełni zdalnej w momentach największych obostrzeń). W jednej z takich uczelni na połowie wydziałów nauczanie było w pełni zdalne, a druga połowa uczyła się hybrydowo, tj. 1-2 dni zajęć praktycznych, a w pozostałe – zajęcia online. Niestety skutkowało to bardzo nierównomiernym obciążeniem czasowym studentów i zdarzały się przypadki zajęć od 9 do 21, co jest szczególnie trudne dla osób dojeżdżających, w szczególności w

momencie zawieszenia działalności hoteli. Podniesiono również problem egzaminów dyplomowych na kierunkach artystycznych, których przeprowadzenie na odległość stanowi dużo większe wyzwanie w porównaniu do analogiczna czynności na innych kierunkach. W toku dyskusji ustalono, że wbrew pozorom takie egzaminy dyplomowe da się zrealizować, choć może to być znacząco utrudnione dla studenta i wiązać się z niemałymi kosztami przygotowania pracy. Szczególnie pomocne w takich sytuacjach może być ustalanie godzin pracy danego dyplomanta w poszczególnych pracowniach na uczelni.

Wybrzmiało sporo głosów o problemach z możliwościami zaliczenia praktyk studenckich. Jako kluczowe możliwości zaradzenia tej trudniej sytuacji wymieniono: skrócenie wymaganego okresu praktyk (najniższą podaną wartością były zaledwie dwa tygodnie), większe zaangażowanie uczelni w szukanie praktyk, także w działach takich jak jednostka zajmująca się obsługą informatyczną (dla studentów informatyki) czy dział zapewniający obsługę świadczeń dla studentów (dla studentów kierunków matematycznych czy też ekonomicznych), ale też przy projektach na instytutach (np. architektura, wzornictwo, geodezja). Dodatkowo możliwe jest szersze uznawanie praktyk za wykazanie wypracowania minimum czasowego podczas pracy w zawodzie lub w kole naukowym. Za rozwiązanie ostateczne uznano przesunięcie praktyk na kolejny semestr – o ile oczywiście jest taka możliwość.

Podjęto również temat zagrożeń jakie niesie nauczanie zdalne w kontekście nieuczciwego pisania prac zaliczeniowych. Na jednej z uczelni zauważono, że niektórzy prowadzący zmieniali warunki zaliczenia z racji szerokiego korzystania przez studentów z usług „korepetytorów” w trakcie egzaminu. Podano też pomysł zorganizowania panelu dyskusyjnego, narady między prowadzącymi, studentami, władzami i innymi interesariuszami procesu kształcenia. Panel ten miałby poruszać różne aspekty związane z funkcjonowaniem w obecnej rzeczywistości, także zagadnienia dotyczące dbania o zdrowie psychiczne. Takie wydarzenie jest planowane na jednej z uczelni.

Co cieszy, na wielu uczelniach prowadzący starają się umożliwić studentów korzystanie z infrastruktury jednostki w możliwie jak największym stopniu – za dobrą praktykę uznać można wykorzystanie usługi Zdalny pulpit, dzięki której osoby z urządzeniami o słabszych parametrach technicznych mogą w pełni wykorzystać czas podczas zajęć laboratoryjnych. Ostatnim z pomysłów było nagrywanie kursów czy też laboratoriów przez swoiste „telewizje studenckie”.

Plany na dalsze spotkania

W toku dyskusji opracowano następujący zarys tematyki do poruszenia w przyszłości:

#	Tematyka	Data
1	Spotkanie wprowadzające	02 marca 2021
2	Wsparcie studentów, którzy stracili zajęcia praktyczne w wyniku ograniczeń pandemicznych	31 marca 2021
3	Ankietyzacja	11 maja 2021
4	Wsparcie studentów obcojęzycznych	
5	Tworzenie i przekazywanie materiałów dydaktycznych	
6	Wsparcie studentów wybitnych	
7	Dofinansowania dla studentów, szczególnie dla kierunków artystycznych (architektura, wzornictwo itp.)	

Sprawy wewnętrzne

Na koniec spotkania przypomniano o utworzonej ostatnio grupie w usłudze Messenger. Przedyskutowano też sprawy różne i bieżące z uczelni uczestników.

Podsumowanie

Zapewnienie studentom powracającym (albo przybywającym po raz pierwszy na uczelnię) odpowiedniego wsparcia będzie dużym wyzwaniem. Pomimo ogłaszania pierwszych inicjatyw mających to wspomóc, na zdecydowanej większości uczelni rozmowy są dopiero prowadzone albo nawet się nie rozpoczęły. Kluczowe jest odpowiednio wczesne zakomunikowanie tej potrzeby, gdyż wprowadzenie niektórych rozwiązań może potrwać.